

תנועת הנוער הלאומי בית"ר
מחלקת הדרכה ארצית

וננועות

"גאון המנוח"

הנוער הלאומי בית"ר

בחי" פצ'יבור - ז'פו פ'נולסר"

ע.ר. 58-0038685

מזכירות התנועה: רחוב שפרינצק 23, תל- אביב 64738 * טל: 03-9044640, 03-9043352/3, פקס: 03-9307421

חוברת תפיסותיו של

ז'בוטינסקי עבור השכבה

הבוגרת

-

תפיסותיו של ז'בוטינסקי

רקע: בדיוק כמו שעשינו ישור קו הדרכתי, כעת אנחנו עושים ישור קו אידיאולוגי.

מטרות הפעולה:

1. החניכים יחשפו לתפיסותיו המרכזיות של ז'בוטינסקי.
2. החניכים יעמיקו על תפיסות אלה וביטויין בחיי היומיום.
3. החניכים ידונו על חשיבותן של תפיסות אלה בחיי היומיום.

זמן הפעולה: 95 דקות

סביבת ההדרכה: חדר פעילות, חצר

קהל יעד/ שכבת גיל: קנאים – חניכי קורס ג'

ציוד נדרש והכנות מראש:

הכנות מראש	ציוד	
	כמות	פריט
בקבוקים עם חול		
דלי עם מים	1	כדורגל
כוס עם חורים	2 מ'	חוט ניילון לבן
בקבוק ריק	1	כוס פלסטיק
בלוני מים	1	נעץ
15 חתיכות אלבד	1	לורד שחור
נספחים על התפיסות	8	1/8 בריסטול צהוב
נספח עזרים לתחנות	1	מספריים
כדורי נייר	3	רובה מים
בריסטול של התשבץ	100	בלונים
		שריות זבל
		אלבד בשני צבעים
	30	A4
	5	נייר עיתון
	1	בריסטול

	5 מ'	חוט שחור
	18	1/8 בריסטול
	2 מ	סקוץ

הערות/ הארות לפעולה:

1. כל פלוגה תעבור בין תחנה לתחנה (תפיסה לתפיסה) כאשר בכל תחנה היא עוברת משחק שמאפיין את התפיסה ובסופו של כל משחק מקבלת הסבר על התפיסה שעברו.
2. הפעילות בנויה כך שכל פלוגה צריכה לעבור בין כל התפיסות, כלומר בסופה של כל תפיסה הפלוגה שתסיים תעבור לתפיסה אחרת. בכל תפיסה עומד אותה המדריך, "שממחה" עליה.
3. לאחר שיקבלו את ההסבר על הפעילות (בפתיחה) כל פלוגה תיגש לתחנה אותה תצטרך לעבור על אחת מהתפיסות.
4. לכל מדריך יהיה כרטיסיה בה רשומים כל הפלוגות וכאשר הפלוגה תעבור אצלו הוא יסמן "V" כדי שכל פלוגה תעבור בין כל התפיסות ולא תשכח אף אחת מהם.
5. מעבר למתודות החווייתיות, שמשמשות כתומכי זיכרון לחניכים, עליכם להסביר בסוף כל משימה / תחנה את המסר של אותה תפיסה, ממש במשפט אחד.

מהלך הפעולה:

פתיחה:

כל הקורס יעמוד ב-ח' ומסבירים לחניכים שהפעילות שיעברו תהיה שונה משאר הפעילויות והפעם הם יעברו בין תחנות שדרך יכירו את תפיסותיו של זאב ז'בוטינסקי אותו אנחנו מכנים גם כראש בית"ר ושכל תחנה אותה יעברו תעסוק בתפיסה אחרת. (לנדריך - התפיסות שיופיעו בפעילות יהיו: בני מלכים, חמשת המ"מים, קיר הברזל, חד נס, חמיזם, עברית, גזע, התיישבות ומנהיגים).

זמן פתיחה: 10 דק'

גוף הפעולה:

קיר הברזל:

המובן הרוחני – המדריך בוחר נציג מהקבוצה, נציג זה יהיה הערבי במשחק זה ושאר הקבוצה יהיו היהודים. כל הקבוצה (חוץ מהנציג) תעמוד במעגל צפוף כאשר הם מחזיקים ידיים ומונעים מהנציג של הקבוצה למעגל. נציג הקבוצה יהיה הערבי שצריך לחדור דרך קיר הברזל שמציבים מולו היהודים, לנציג יהיו שלוש דקות לנסות להיכנס לתוך המעגל (החניך הנציג שצריך להיכנס לתוך המעגל יכול להיכנס בכל דרך כל עוד הוא לא מכאיב לחניך אחר). המובן המעשי – החניכים ישחקו באולינג וישאפו להפיל כמה שיותר חיילים כדי לצבור מספר רב יותר של פגיעות, במשחק זה החניכים מדמים את הערבים שרוצים להפיל את קיר הברזל

שלנו ולפגוע בנו. לאחר סבב שבו כל החניכים ניסו להפיל את החיילים המדריך יקשור סביב החיילים חוט כדי שלא יזוזו ואז יבקש מהחניכים לנסות ולהפיל אותם (הפעם יהיה להם קשה יותר להפיל את הבקבוקים, לא מחייב שיצליחו להזיז אותם בכלל).

חמשת המ"מים:

מזון – מכיוון שמזון זה לא רק אוכל, ומים הם מוצר יותר בסיסי מאוכל אז הפלוגה תצטרך למלא בקבוק המונח בצד אחד של המסלול עד לקו המסומן עליו, את המים הם ייקחו מהצד המקביל והמרוחק לבקבוק בעזרת כוס עם חורים שתינתן להם (החניכים יוכלו להעביר את המים רק בעזרת הכוס והידיים שלהם בלבד) המטרה של החניכים היא למלא את הבקבוק עד לקו המסומן עליו ולנסות לשפוך כמה שפחות מים בדרך.

בני מלכים:

מניחים לכל חניך כתר על הראש – על כל כתר רשומה מילה המאפיינת עדה מסוימת, על החניכים להסתדר בשלושה קבוצות לפי העדה המאפיינת את המילה הרשומה על הכתר שעל ראשם כאשר הם שואלים שאלות על המילה הרשומה על הכתר. לאחר שהסתדרו לפי הקבוצות נכון הם יצטרכו להציג הצגה קצרה על העדה שקיבלו ועל שמאפיין אותה.

חמיזם:

בוחרים שלושה מתנדבים באקראי ומביאים להם רובה מים, שאר הקבוצה עומדת במעגל סביב שלושת הנציגים ומקבלת בלוני מים. המדריך אומר לחניכים שלמי שיש בלוני מים להתחיל לזרוק על שלושת המתנדבים ולמתנדבים עם הרובים המדריך לא אומר כלום. בזמן שיזרקו על הנציגים בלוני מים הם יתחילו לירות עם הרובי מים על שאר הקבוצה בתגובה, לבסוף שואלים את החניכים למה שלושת המתנדבים החזירו למרות שלא נאמר להם לעשות זאת.

חד נס:

בתחנה זו הפלוגה תתחלק לשתי קבוצות, כל קבוצה תקבל דגל שונה. מטרת הקבוצה היא להשיג את הדגל של הקבוצה היריבה מבלי להיתפס אם הם נתפסו עליהם לחכות שחניך מקבוצתם יתן להם "כיף" וישחרר אותם, הקבוצה שלרשותה יהיו שני הדגלים תנצח (במידה ולא הצליחו להשיג את הדגל תוך שמונה דקות המדריך יפסיק את המשחק).

מיליטאריזם:

המדריך אומר לחניכים שעליהם להסתדר ב-ח' ולאחר מכן מציג בפניהם שפורצת מלחמה וצריך את עזרתם מכיוון שאמצעי לחימה רבים נהרסו בקרב והם יצטרכו לעזור לחיל האוויר ולייצר כעת כ-20 קרב מניירות A4 ו-5 מטוסי תובלה מנייר עיתון שיעופו למרחק של חמש מטר לפחות (המדריך ימדוד את המרחק של המטוסים בעזרת חבל באורך חמש מטר.

התיישבות :

מושיבים את החניכים במרחקים שונים זה מזה כאשר כל חניך טופס שטח מסוים בו הוא מתיישב , בנוסף כל חניך מקבל שבע כדורי נייר שבעזרתם הוא צריך להגן על השטח שלו . (חניך שאין ברשותו כדורי נייר כבר לא יכול להגן על הישוב שלו וכתוצאה מכך חניך אחר יכול להתיישב בשטח שלו). חניך שהתיישב בשטח גדול יותר ויהיה ברשותו כמות של תחמושת גדולה יותר הוא ינצח.

עברית :

החניכים יצטרכו להתאים בין מושגים והגדרות של בית"ר לפירושם בעברית ובכך יחשפו דרך הפירושים את המשפט : "עברית לשון חיי" מהאותיות המוקפות בכל הגדרה

מנהיגים :

החניכים מקבלים 12 כרטיסיות עם תכונות של מנהיג , עליהם לבחור שישה תכונות מתוך השניים עשרה שלפי דעתם אלו התכונות הכי חשובות אצל מנהיג . לאחר שבחרו את התכונות המדריך שואל את החניכים אם יש מישהו שהוא חושב שיש לו את התכונות האלו והוא יכול להיות מנהיג (במידה ואף אחד לא מתנדב בוחרים נציג) . מחלקים לחניכים חוץ מהנציג כיסויי עיניים ומניחים על הקרקע דפים כמספר החניכים , על החניכים להיות בשקט ולהיות קשובים למנהיג שיוביל אותם לדפים . מטרת המשחק היא שהמנהיג יוביל את החניכים לעמוד על כל הדפים .

זמן גוף הפעולה: 75 דק'

סיכום:

מיד לאחר התפיסה האחרונה כל מדריך מסכם את כל הפעילות שעברו החניכים ומספר להם שוב על כל התפיסות שעברו ועל מה הם מדברים בקצרה.

זמן סיכום: 10 דק'

נכתב ע"י: גיל חגיבי

עברית

רקע: זו הפעולה האידיאולוגית הראשונה, הנמצאת ביום של יישור הקו, ולא סתם. "עברית לשון חיי..." , שפה אחת = מטרות משותפות, חזון משותף, הצלחה משותפת.

מטרות הפעולה:

1. החניכים יכירו את הערך 'עברית'.
2. החניכים ידונו על חשיבות שפה משותפת לקבוצת אנשים.
3. החניכים יכירו כי להם שפה משותפת – בית"ר.

זמן הפעולה: 45 דקות

סביבת ההדרכה: חדר פעילות

קהל יעד/ שכבת גיל: קנאים – חניכי קורס ג'

ציוד נדרש והכנות מראש:

הכנות מראש	ציוד	
	כמות	פריט
תביעתי 1X	3	בריסטול
	10	טוש
	60	A4

הערות/ הארות לפעולה:

1. הפעולה קורת אחרי ארוחת צהריים של היום השני – הם יהיו מנומנים מהרגיל!

מהלך הפעולה:

פתיחה:

משחק פנטומימה: המדריך מחלק כרטיסיות עם מילים הקשורות לבית"ר (ראש ביתר, מדריך, קורס ג', קיר ברזל, עברית) וסתם דברים מצחיקים (הליקופטר, שרברב, מכסחת דשא, יונת דואר, צינור מים), המדריך מחלק את הקבוצה לשתי קבוצות קטנות ובוחר מי מהקבוצות מתחילה, בכל תור קם חניך אחר מהקבוצה שתורה ולוקח כרטיסיה מכובע, לכל ילד יש 20 שניות להעביר את המילה לקבוצה שלו. כל מילה שהם מנחשים בזמן, הקבוצה מקבלת נקודה. הקבוצה עם מספר הנקודות הגבוה מנצחת.

המדריך ישאל - למה צריך שפה אחת? למה דווקא את השפה העברית? הרי היהודים ז'בוטינסקי עצמו דיברו בכלל אידיש ושפות אחרות?

זמן פתיחה: 10 דק'

גוף הפעולה:

Ⓜ כניסה למסיבה: בוחרים נציג מהקבוצה ואומרים לו חוקיות (רק כאשר אומרים בבקשה, רק כאשר פונים אל הנציג בשם, רק כאשר מי שמביא משו למסיבה מביא מאכל או פריט שמתחיל באות ב') הנציג עומד ליד המדריך והחניכים צריכים להבין את החוקיות כדי להיכנס למסיבה, כאשר כל אחד צריך להביא משהו איתו. עושים את הסבב פעמיים, לאחר מכן מתארים את ההציג כמנהיג, כמו ז'בוטינסקי שאסף אנשים, ציונים יהודים, סביבו וניסה ללמדם עברית. (8 דק')

Ⓜ חידון עברית (נספח א'): המדריך יחלק את הקבוצה ל-3 וכל אחת תקבל דפים לבנים וטוש. בכל פעם יחשוף המדריך מילה בעברית או חידה, על הקבוצה לכתוב תוך 30 שניות את התשובה, ולחשוף אותה בפני שאר הקבוצות. על כל תשובה נכונה, תקבל הקבוצה נקודה, הקבוצה עם מספר הנקודות הגבוה ביותר תקבל פרס – בנדורה. (10 דק')

Ⓜ מקראים חלק מהמאמר של ז'בוטינסקי על עברית:

"חייבים אנו לקשר את בנינו לאומה העברית, להורות ו"להרעיל" את כל רקמות נפשם. **בחינוך הלאומי הלשון היא העיקר והתוכן הוא הקליפה.** אין מבטל גם את ערכו של התוכן - של הרוח העברי והמדע העברי: להיפך, כל אלה חשובים הם עד מאוד, ובלעדיהם, כמובן, אין החינוך הלאומי אלא חינוך לקוי. אבל הקשר, הקשר לא ייקרע, הקשר העומד בפני כל מסה וכל תמורות הזמנים, הקשר ההכרחי בין היחיד לבין

האומה- היא הלשון-, הלשון שבה הורגל היחיד לחשוב את מחשבתו ולהרגיש את הרגשותיו."

המדריך ישאל: מה קראתי עכשיו? מישהו הבין למה ז'בוטינסקי התכוון בכלל? המדריך יסביר שז'בוטינסקי התכוון במאמר בקטע הזה שאנחנו חייבים כעם ללמוד עברית, ללמוד בעברית וללמד בעברית. לחשוב את המחשבות שלנו בעברית כי זאת שפת עמנו, הקשר שלנו לבין האומה הוא הלשון כלומר עברית ואסור לנו לאבד את זה. (7 דק')

זמן גוף הפעולה: 25 דק'

סיכום:

המדריך יחדד את חשיבות השפה המשתופת כשפה, כמכנה משותף לקבוצת אנשים ושיאל – אז מהי השפה המשותפת שלנו? יש לנו אחת כזו? המדריך יקריא את 'תביעת' של זאב ז'בוטינסקי (נספח ב') ומסביר - ז'בוטינסקי נלחם על כך שנדבר עברית, גם אם יש כאלה שלא רצו לדבר עברית הוא נלחם על זה ולא ויתר. העובדה היא שהיום במדינת ישראל מדברים עברית, ואפילו יש חוק העברית - שהיא השפה הלאומית וכל מסמכי הממשלה, כל הדיונים במדינה יהיו בעברית, פסקי דין בארץ יערכו רק בעברית. זמן סיכום: 10 דק'

נכתב ע"י: שי מערבי

ארץ ישראל השלמה

רקע: המושג והערך ארץ ישראל השלמה הוא היסוד להבנת האידיאולוגיה הבית"רית, אחרי שעשינו את כל יישורי הקו הרלוונטיים, הבנו ששפה אחת היא חשובה והכרחית, וכמובן שהיא בית"ר – בואו נבין מה זה אומר.

מטרות הפעולה:

1. החניכים יכירו את המושג 'שתי גדות לירדן'.
2. החניכים יעמיקו על המשמעות של מושג זה.
3. החניכים יכירו את עמדת ז'בוטינסקי ועמדת התנועה.

זמן הפעולה: 60 דקות

סביבת ההדרכה: חדר פעילות

קהל יעד/ שכבת גיל: קנאים – חניכי קורס ג'

ציוד נדרש והכנות מראש:

הכנות מראש	ציוד	
	כמות	פריט
שרטוט א"י לפי חלוקה	10 חתיכות – 1 מ'	אלבד שחור
השיר: שתי גדות		מספרים
גלימות פרקליטים		פטיש עץ
	1	בריסטול בהיר
	1	טוש
	1	טוש ללוח

הערות/ הארות לפעולה:

1. שימו לב, במהלך הפעולה יש הסברים מילוליים רבים, יש לעבור עליהם לפני תחילת הפעולה כדי שלא יקרה בטעות שאתם מדקלמים מול החניכים שלכם.
2. אין צורך להגזים בדיבור.
3. שימו לב לחלוקת הזמנים.
4. שימו לב להתבטאויות שלכם, אתם אמנם מדריכים בבית"ר, אבל אתם דמות חינוכית!
5. תנו לחניכים לדבר ולהתבטא, תבינו מה הם חושבים ולמה, מאיפה הדברים נובעים.

מהלך הפעולה:

פתיחה:

ז'בוטינסקי האמין שגם עבר הירדן הוא חלק מארץ ישראל ולכן נשחק ים-יבשה רק במקום ים-יבשה נאמר גדה ימנית - גדה שמאלית, וכאשר המדריך יגיד ארץ ישראל (ימבשה) החניכים צריכים להיות על שתי הגדות.

זמן פתיחה: 10 דק'

גוף הפעולה:

שלט גדול בכניסה לחדר – "ברוכים הבאים למאה ה-20", על הקיר יהיה תלוי שרטוט של ארץ ישראל לפי החלטת החלוקה בוועדה (נספח א') (אפשרי להפעיל את השיר "שמאל הירדן" ברקע) – במאה ה-20 התקיים וויכוח ביישוב היהודי בעקבות ההחלטות של וועדת פיל (נספח א' – הסבר). (8 דק')

החניכים ייכנסו לחדר והמדריך יחלק אותם לשתי קבוצות, קבוצה אחת תהיה בעד ההחלטות והקבוצה השנייה נגד. שתי הקבוצות יכינו לעצמן טענות, ייתלבו כפרקליטים בעזרת חתיכות אלבד ויתארגנו לעימות (דיבייט). החדר יסודר כמו בית משפט, כשהמדריך באמצע בתור השופט. (15 דק')

לאחר הדיבייט יעלה המדריך את עמדתו של ז'בוטינסקי (נספח ב'). המדריך ישאל את החניכים האם רעיון ארץ ישראל השלמה ושתי גדות לירדן יכול להתקיים היום? האם אתם תומכים ברעיונו של ז'בוטינסקי? למה הוא חשוב היום? (7 דק')

כעת, המדריך ייקח את אירועי תכנית ההתנתקות, כביכול נושא כואב ויציג אותם כמעשה לגיטימי, עד מהרה אמורים החניכים להגיב בהתנגדות זעם. המדריך יסביר למה הבעות הזעם האלו מתבטאות (נספח ג'). לאחר מכן, המדריך יסביר את רעיון הגדה השמאלית – ששייכת לנו בתוקף התנ"ך וכתב המנדט הבריטי, וכאשר שואלים אותי האם אני בעד מסירת

שטחים אני עונה כבר מסרתי. זוהי חשיבות זיכרון א"י השלמה, לדעת שחלק גדול ממדינתנו כבר נלקח ואסור לנו לוותר על עוד חלקים ממנה. (10 דק')

זמן גוף הפעולה: 40 דק'

סיכום:

המדריך יסכם במילותיו את עיקרון שתי גדות לירדן שקבע זאב ז'בוטינסקי. חלוקת צ'וקומושים בצורת ארץ ישראל השלמה והכיתוב "כולה שלי".

זמן סיכום: 10 דק'

נכתב ע"י: נטע משעלי

אינדיוידואליזם

רקע: פעולה זו עוברת ביום הראשון התוכני של הקורס, אחרי שהכרנו, תיאמנו ציפות, יישרנו קו והבנו את החשיבות של שפה משותפת. כעת, על החניך לדעת שהיחיד זו היצירה העילאית של הטבע מצד אחד, ומהצד השני הוא חלק ממשוהו הגדול ממנו הרבה יותר: הקבוצה, המעו"ז והתנועה.

מטרות הפעולה:

1. החניכים יכירו את מושג האינדיוידואליזם לפי ז. ז'בוטינסקי.
2. החניכים ידונו על העיקרון כי אין הקבוצה יכולה לבטל את עצמאות היחיד, והיחיד אינו יכול לבטל את הקבוצה.
3. החניכים יכירו את ההבדלים בין 'כל יחיד הוא מלך' ו'בני מלכים'.

זמן הפעולה: 45 דקות

סביבת ההדרכה: חדר פעילות

קהל יעד/ שכבת גיל: קנאים – חניכי קורס ג'

ציוד נדרש והכנות מראש:

הכנות מראש	ציוד	
	כמות	פריט
הדפסה: אינדיוידואליזם, בני מלכים, מלכים		
סרטי ראש בשני צבעים	1	זקן

מעטפה	15	שלט: "זכרו את היום. מי רוצה להיות מלך?"
חוט מתנה	15 (חתיכות)	פתק שרשום עליו: אלוהים
מספריים	1	מעטפות ובהן שם של מלך
בריסטול	1/2	
טוש		
אלבד – סרטי ראש	10 כחול, 10 ירוק	
דף A4	5	

הערות/ הארות לפעולה:

1. לקרוא את הערך 'אינדיווידואליזם' (נספח א') בעולמו ולהבין לעומק את משמעותו! מצורף כנספח.
2. הפעולה מתעסקת בשלושה ערכים: אינדיווידואליזם, בני מלכים וכל יחיד הוא מלך. שלושתם קשורים זה בזה. שימו לב בסיכום הפעולה אתם מדגישים לחניכים שמצד אחד הוא בן מלך, אבל כולם חלק מקבוצה הנקראת בית"ר, ועליהם לתרום מעצמם למענה.

מהלך הפעולה:

פתיחה:

המדריך יכנס לחדר עם זקן, יציג את עצמו כמתתיהו הנביא ויפתח את הפעולה בדרמטיות - יכנס לחדר בהיסטוריה ושאל את החניכים: "איפה המלך? מי הוא המלך? האם יש מלך?! אין מלך בישראל?!".

המדריך יספר לחניכים שנכון להיום ארץ ישראל לפני הספירה, לממלכת יהודה ולממלכת ישראל אין מלכים. פשוט לא יודעים מי המלך של כל ממלכה. לא יודעים מי הוא והאם הוא קיים. היום הם יראו משהו שירשם לדורות בספרי הימים. המסעות של הממלכות לעבר גילוי המלכים!

המדריך יתלה שלט על הלוח שרשום עליו - "זכרו את היום. מי רוצה להיות מלך?!". המדריך יחלק את הקבוצה לשתיים אחת "יהודה" והשנייה "ישראל", כל חברי הקבוצה יהיו נתינים **ולא יהיו מלכים**. הם צריכים למצוא את המלך שלהם. המדריך יחלק סרטי ראש מזהים לכל קבוצה.

המדריך ייתן לכל חניך מעטפה שאותה לא יפתח עד לסוף הפעולה, שתוצמד לצווארו ועליה יהיה רשום "מי המלך?!". בתוך המעטפות כמובן יהיו הפתקיות של המלכים (נספח ב'), כל חניך יקבל מלך מהרשימה.

זמן פתיחה: 10 דק'

גוף הפעולה:

המדריך ייתן לקבוצות שלושה אתגרים, וכשיעברו אותם יבינו מי בעצם המלך שלהם. בכל פעם שהקבוצה תנצח היא תתקרב לפתרון שמוחבא במעטפה שעל צווארם. כל שלב מראה פן אחר במלך. כל אתגר יאריך חמש דקות.

אתגר ראשון: המלך הינו הלב של החברה, המלך הינו הלב של הקבוצה.

על הקבוצות להתחרות אחת בשנייה – מי בונה את הפירמידה האנושית הגבוהה ביותר, בפחות זמן ומבלי לדבר.

אתגר שני: המלך הינו ליבה של המדינה, אין מדינה בלי מלך.

המדריך יוציא שני חניכים אחד מכל ממלכה מהחדר ויקבע חניך אחד שיתווה את הקצב של התנועות. כל פעם הקבוצה תצטרך לעשות את כל התנועות שהוא עושה מבלי שהנציג יצליח לגלות מי מתווה את הקצב. הנציגים מכל קבוצה יתמודדו אחד מול השני. מי שיצליח בזמן הקצר ביותר לגלות מי מתווה את הקצב ינצח.

אתגר שלישי: המלך בצלם אלוהים.

זהה את הדמות. המדריך בוחר נציג מאחת הקבוצות, הנציג יקבל פתק עם המילה "אלוהים". עליו להמחיש לחניכים בפנטומימה מיהי הדמות. מכיוון שהחניכים יושבים במליאה, הראשון שמזהה את הדמות- קבוצתו זוכה באתגר.

לאחר תום האתגרים המדריך יכריז שהוא מגלה לשתי הקבוצות מי המלכים שלהם והפתרון נמצא במעטות שלהם. כל חניך יפתח את המעטפה שעל צווארו ויגלה שהמלכים האמתיים זה הם, שכל אחד הוא מלך בן מלכים. פשוטו כמשמעו.

המדריך יעבור בקצרה על המתודות בגוף ויקשר אותם למושג האינדיווידואליזם של ז'בוטינסקי: היחיד הוא בצלם אלוהים, הוא לב ליבה של החברה והמדינה והוא היצירה העילאית של הטבע. המדריך מדגיש שעד עכשיו הם חשבו שהם מחפשים את המלך שלהם, אבל הקבוצה הייתה שווה וכל משחק שהיה בגוף לא היה יכול להתקיים בהיעדר אחד מהמשתתפים. כל יחיד הוא מלך השווה לרעהו ואין הקבוצה יכולה לבטל אותה.

זמן גוף הפעולה: 25 דק'

סיכום:

המדריך יכנס את החניכים למליאה ויקרא להם את הערך "בני מלכים" (נספח ג') מעולמו, ושאל: "למה התכוון ז'בוטינסקי? מה ההבדל בין בני מלכים לבין כל יחיד הוא מלך ואינדיווידואליזם?"

המדריך יחלק לחניכים כתר מנייר שבו כל אחד יצטרך לכתוב "אני המלך" בצירוף שמו. המדריך יצטלם עם קבוצתו מספר תמונות קבוצתיות.

זמן סיכום: 10 דק'

נכתב ע"י: נועם אלקריב

פעולה טובה ואיכותית

רקע: פעולה זו עוברת בסופו של היום השני של הקורס, אחרי שערכנו היכרות ותיאום ציפיות, יישרנו קו ובנינו מפת מושגים משותפת – הגיע הזמן לעלות מדרגה אל רמת הדרכה גבוהה יותר. בפעולה זו החניכים ילמדו כיצד עושים זאת.

מטרות הפעולה:

1. החניכים יחשפו להבדלים בין פעולה בנאלית לפעולה טובה ואיכותית.
2. החניכים יחוו מתודות שונות לכתיבת פעולה טובה ואיכותית.
3. החניכים ירכשו כלים לכתיבת פעולה ברמה גבוהה יותר.

זמן הפעולה: 75 דקות

סביבת ההדרכה: חדר פעילות וחצר

קהל יעד/ שכבת גיל: קנאים – חניכי קורס ג'

ציוד נדרש והכנות מראש:

הכנות מראש	ציוד	
	כמות	פריט
קישוט צנצנת		אל-בד שחור
מילוי בלונים במים	3 מ'	חומי
הדפסת סיפור והדבקה על בריסטול	1	נוטלה
לינק לסרטון בנייד	1	צנצנת ריקה
דפי מספרים וריבוע ממסקנטייפ	2	דלי
משימות	1	בלונים
הדפסה נספח לחניך 15X	10	בריסטול A4
	5	דפי A4
	40	עט
	15	לורד
	5 (אחד שחור)	מסקנטייפ נייר
	1	כדור ספוג
	1	מספריים
	1	כוס פלסטיק

הערות/ הארות לפעולה:

1. הפעולה מלאה במתודות, יש מספיק זמן, אחרי היכרות עם הפלוגה והחניכים – שימו לב לזמנים הכתובים.

2. תנו לחניכים להתבטא, לומר את דעתם ומה שהם יודעים, כך תוכלו לעשות יישור
קו אמיתי וטוב.

מהלך הפעולה:

פתיחה:

איכות - מה זה בעצם איכות?

המדריך מבקש שני מתנדבים, שם להם כיסויי עיניים ונותן להם לאכול שני סוגי שוקולד - אחד נוטלה והשני חומי, מבלי שידעו מה הם אוכלים. החניכים צריכים לאכול כמות גדולה ככל האפשר תוך

שתי דקות. המדריך ישאל איזה מהשוקולד הוא האיכותי (ברור שהנוטלה) ואיזה מהם לא. המדריך יכתוב על הלוח "איכותי" וישאל: מה זה אומר איכותי? על מה אנחנו אומרים איכותי? אחרי שהחניכים ענו, המדריך יכתוב: "פעולה איכותית", וישאל: מה זה אומר? מה ההבדל בין פעולה לפעולה איכותית?

המדריך יקשר למתודה ויסביר – בפעולה לא איכותית החניכים מרגישים בדיוק כמו החניך שאכל חומי בעיניים עצומות, הם סומכים על המדריך בעיניים עצומות שהוא יכתוב פעולה איכותית.

כעת, המדריך ישים את החומי בקופסא יפה ואת הנוטלה בקופסא לא יפה, ויסביר - יכול להיות שהפעולה תהיה איכותית אבל התוכן לא מותאם לקהל היעד.

זמן פתיחה: 15 דק'

גוף הפעולה:

המדריך יעביר מספר מתודות הממחישות את חשיבות המטרות, הפתיחה והסיכום בפעולה: מתודת מטרות: המדריך נותן לחניכים אל-בד, דלי ובלוני מים ואומר לחניכים שישחקו. אחרי דקה, בה החניכים לא מבינים מה לעשות, המדריך אומר לחניכים לשים את בלון המים על אל-בד אחד ולהקפיץ אותו לאל-בד השני בלי שהבלון יפול או יתפוצץ, והמטרה היא להגיע ל-20 מסירות. אחרי ניסיון אחד מורידים את הדרישה ל-10 מסירות (או פחות, לפי יכולת הצלחה של הקבוצה, על מנת ליצור חווית הצלחה). שואלים את החניכים:

• איך הרגשתם כשפשוט אמרתי לכם לשחק?

• זה הרגיש לכם מטופש?

ככה בדיוק חניכים מרגישים כשאתם כותבים פעולה בלי מטרות. כשאינן מטרות אתם גם לא יכולים לבדוק ולדעת אם הפעולה הייתה אפקטיבית.

• האם כשנתתי לכם מטרה של 20 מסירות, זו הייתה מטרה ריאלית?

כדי שהמטרות יהיו ברורות השגה המטרות חייבות להיות ריאליות ומותאמות לקבוצה. (10 דק')

מתודה מסקרנת – פתיחה: מקריאים לחניכים את 'פיכה דאומה' (נספח א'). המדריך יסביר: כשהחניכים לא מקבלים את כל המידע על ההתחלה, הם נשארים מסוקרנים ומרוכזים במשך כל הפעולה. (5 דק')

מתודת סיכום: שמים על הרצפה דפים עם מספרים מ-1 עד-30, תוחמים אותם בריבוע מסקנטייפ (המספרים מבולגנים), מסמנים קו פתיחה כ-10 מטרים מהריבוע. מחלקים את הקבוצה לשתיים. אומרים לשתי הקבוצות שהן צריכות לדרוך על כל המספרים לפי הסדר כשבכל פעם רק אדם אחד יכול לדרוך בתוך הריבוע. הקבוצה המנצחת היא זו שעושה זאת בפחות זמן. אחרי הפעם הראשונה שהם מנסים (בלי לתכנן מראש) נותנים להם 3 דקות לחשוב, להסיק מסקנות ולתכנן ונותנים להם לנסות שוב. מסבירים לחניכים שבדיוק בשביל זה קיים הסיכום, וסיכום איכותי הוא סיכום שנותן לך להסיק מסקנות כדי לשפר בפעם הבאה. בסיכום אנו בודקים את השפעת הפעולה על החניכים ואם המטרות והמסרים שלנו הועברו. (10 דק')

כעת, יסביר המדריך שיש דרכים שונות ליצור פעולה איכותית:

דיון תוסס: המדריך ידגים: המדריך ישאל - "האם אתם בעד או נגד שחרור מחבלים עם דם על הידיים תמורת שבויי צה"ל, למה?" תוך כדי תשובות החניכים, המדריך יאמר "מה זאת אומרת נגד?! זה בן דוד של X!", "בעד? באמת? הוא רצח ילדה בת 4 עם אבן, אבן!!!", "רוצח תמיד נשאר רוצח", "אתם שוכחים שהמתחירות עשו בדיוק את אותו דבר לפני קום המדינה, גם הם רוצים מדינה, הכל מותר", בשיא הדיון המדריך יקטע אותו באמצע ויסביר: כדי שדיון יהיה איכותי הוא יהיה מוכן מראש עם שאלות מתקילות. בדיון הזה אפשר לסטות מהשאלות אבל לא מהנושא ולהציג דעות שונות ומנוגדות כדי לחמם את החניכים, דיון טוב מעשיר את הפעולה, ושלא תטעו גם עם ילדים בכיתה ג' אפשר לערוך דיון. כל עוד השאלות המנחות כתובות מראש, המדריך יודע ובקיא בחומר ומכיר את חניכיו, הדיון הוא איכותי, וכמובן שלקטוע באמצע זה חשוב, אם החניכים ממשיכים אחרי הפעולה לדבר על הנושא, סימן שהצלחתם. (5 דק')

פעולה תזוזתית: המדריך ידגים – המדריך מבקש מהחניכים לשבת במעגל על הרצפה ויאמר "עכשיו נדבר על מהות המשחק כמתודה מהנה ומשחררת..." וממשיך כאוות נפשו על המהות והתרומה ל המשחק בפעולה, המדריך ידבר בצורה משעממת ולא משכנעת כלל ולא יתן לחניכים להשתתף בשיח המשעמם. פתאום המדריך יגיד לחניכים לקום,

יקח כדור ויסביר לחניכים "כל חניך שמקבל את הכדור יספר על משחק שזכור לו מבית"ר ומה היה המסר שלו". המדריך יסביר - החניכים רגילים ללמוד בבית ספר וכדי שתנועת הנוער לא תרגיש להם כמו בית ספר מומלץ לזוז בזמן הפעולה על ידי שימוש במתודות שונות, כמו: סימני דרך, חפש את המטמון, ותחרות בין קבוצות כשהמשימות שנתתם לחניכים מגשימות את מטרותיכם. המשחק משמש כתומך זיכרון, אם המשחק הוא מעניין, מאתגר ושונה וכמובן שקשור למטרות הפעולה, החניכים יזכרו ואף יבינו טוב יותר את מטרותיכם. (7 דק')

דברים מיוחדים: המדריך ידגים – "כולם להוציא פלאפונים, להיכנס לוואטסאפ וללחוץ על הקישור ששלחתי לכם", הקישור הוא לסרטון על השרצת סוסני הים (נספח ב'). המדריך יסביר: ODT, כפכפי סנדות, מקרן, פאזלים ואפילו וואטסאפ נראים לנו כפשוטים אבל החניכים רואים אותם אחרת - בתור משהו מיוחד וחדש. בשביל להעביר מסר, לנו המדריכים יש המון כלים ומתודות שונות, מה שנקרא יצירתיות. תזכרו את זה, תשמשו בזה, תפתחו זאת אצלכם. (3 דק')

מאפייני קבוצה: המדריך מסביר שכעת הם הולכים להכין פרסומת למוצר חדש שמיד אחרי הקורסים יוצא אל המדפים: מעדן ליצי-גויבה מפנק. הוא מחלק את הפלוגה לשתים קבוצות, ונותן לכל קבוצה פתק עם המשימה שלה (נספח ג'). האחת תצטרך תתמקד ב'מאחורי המסך' – תצטרך לערוך תחקיר עומק על קהל היעד, עונת השנה, מוצרים מתחרים ועוד. השנייה תתמקד ב'לפני מסך' – הפרסומת עצמה, תוכן וכו'. על המדריך לפקח כי כל אחת מהקבוצות אכן מתמקדת בנושא שלה ולא סוטה. נותנים לחניכים 2 דק' להכנה (בנקודות), ו-1.5 דק' להצגה. בתום ההצגה ישאל המדריך: "מה יותר חשוב - מה שעל המסך או מה שמאחורי המסך? האם הפרסומת ענתה על הצורך (קהל יעד למשל)? מה יותר חשוב – מאחורי המסך או לפני המסך?" המדריך יאמר: ברור שמה שמאחורי המסך חשוב יותר, בלעדיו למסך לא הייתה משמעות! ככה גם בדיוק הפעולה, כל מה שבא לפני המערך – נושא, מטרות, זמן, מקום וקהל יעד – עומד לנגד עינינו קודם כל ולפני התוכן עצמו, לפיו נבחר ונבנה את התוכן עצמו. (10 דק')

זמן גוף הפעולה: 50 דק'

סיכום:

המדריך יחלק לכל חניך דף עזר לכתיבת פעולה (נספח ד'), המדריך יעבור על הסעיפים יחד עם החניכים ויסביר את העיקרון והחשיבות של כל אחד מהם. חשוב לתת לחניכים להסביר –

וכך לוודא הבנה. לבסוף יאמר: "כדי שפעולה תהיה טובה ואיכותית, לא מספיק מטרות מנוסחות היטב, היכרות מעמיקה של הקבוצה והחניכים ומתודות יצירתיות – אלא כל אלו יחד!".

זמן סיכום: 10 דק'

נכתב ע"י: יהב בר

